

Geographical aspects of the results of 2009 presidential election in Slovakia *Geografické aspekty výsledkov prezidentských volieb 2009 na Slovensku*

Tibor MADLEŇÁK

Univerzita Mateja Bela, madlenak@fpv.umb.sk

Abstract

The analysis focuses on spatial distribution of electoral support of the main candidates in 2009 Presidential election in Slovakia. We identify the regions of voter support of this candidates and research its relation with regional support for the main political parties in the country. We focus on geographical distribution of turnout also and we analyse an increase of voters for two main candidates in the second round of Presidential election.

Keywords: electoral geography, Presidential election, regions of electoral support, turnout

Klíčová slova: volební geografie, prezidentské volby, regiony volební podpory, volební účast

1. Úvod a metodika

Demokratické voľby sú už takmer dvadsať rokov dôležitým fenoménom prítomným v našej spoločnosti. Výsledky každých volieb predstavujú nielen spôsob prerozdelenia politickej moci v štáte a jeho regiónoch, ale sú aj zaujímavým zdrojom informácií pre rôzne spoločensko-vedné disciplíny. Analýzy priestorovej diferenciácie volebných výsledkov a volebného správania predstavujú veľmi zaujímavú tému aj pre politickú geografiu a v rámci nej dynamicky sa rozvíjajúcu volebnú geografiu (Madleňák 2010).

Na Slovensku sa analýze výsledkov volieb venovali viacerí geografi. Vo svojich prácach sa sústredili predovšetkým na geografické analýzy výsledkov parlamentných volieb (Mariot 1991, 1994; Brunn, Vlčková 1994; Vlčková 1995; Madleňák 2006), prezidentským voľbám bol zatiaľ venovaný len článok P. Mariota (2000). Keďže v Českej republike a v Maďarsku neexistuje priama voľba prezidenta, spomenieme niekoľko prác v Poľsku, kde je v rámci stredoeurópskych postkomunistických krajín volebná geografia najviac rozvinutá (Parysek a kol. 1991; Śleszyński 2007a, b). Medzi relatívne frekventované témy volebno-geografických štúdií patrí identifikovanie regiónov volebnej podpory politických subjektov, analýza stability resp. zmien a vývoja volebných preferencií v jednotlivých regiónoch (Baráth a kol. 1995; Krivý a kol. 1996; Szóllós 2000, 2006).

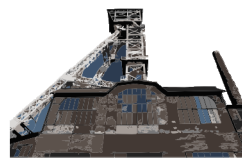
Cieľom nášho príspevku je analyzovať výsledky prezidentských volieb v roku 2009 v priestorovom kontexte. Pokúsime sa identifikovať regióny volebnej podpory dvoch najúspešnejších kandidátov, ako aj načrtnúť faktory, ktoré na podobu týchto volebných máp môžu vplývať. Veľmi zaujímavým fenoménom týchto volieb bola volebná účasť ako aj miera volebnej mobilizácie v druhom kole v jednotlivých regiónoch,

najmä vo vzťahu k regiónom volebnej podpory dvoch hlavných prezidentských kandidátov.

Článok nezahŕňa štatistické analýzy, skôr sa sústreďuje na opis regionálnej diferenciácie výsledkov týchto volieb a hľadá prostredníctvom nich priestorové zákonitosti, ktoré by mohli pomôcť pri načrtnutí volebnej mapy Slovenska, pozostávajúcej z rôznych typov regiónov z hľadiska volebného správania a volebných preferencií. Nielen volebná podpora politických strán a hnutí v parlamentných voľbách, ale aj preferencie voličov v ostatných typoch volieb sú dôležitou súčasťou tejto komplexnej problematiky. Úlohou geografa je v tomto smere zdôrazniť práve priestorový aspekt volieb, ktorý v prácach politologických či sociologických hrá skôr marginálnu rolu.

Jednotkou priestorovej analýzy volebnej podpory dvoch najúspešnejších kandidátov budú vzhľadom na dostupnosť štatistických údajov okresy, ktoré v istom zmysle môžeme považovať za politické regióny na subštátnej úrovni, aj keď z geografického hľadiska (vzhľadom na princípy priestorovej efektívnosti a priestorovej spravodlivosti) nie je ich vyčlenenie celkom ideálne (Bezák 1997, 2000).

Pri identifikácii regiónov volebnej podpory prezidentských kandidátov použijeme metódu Jehličku a Sýkoru (1991), ktorá už bola v slovenskej volebnej geografii použitá (Baráth a kol. 1995; Szóllós 2000, 2006). Táto metóda kombinuje relatívne údaje o výške volebnej podpory s číslami reálneho počtu hlasov v jednotlivých regiónoch, čím sa čiastočne prekonávajú nevýhody jednostranného použitia len relatívnych resp. len absolútnych dát. Územím volebnej podpory vybraného kandidáta sú podľa tejto metódy regióny (okresy), v ktorých daný kandidát získal polovicu hlasov a zároveň v nich mal najvyššiu relatívnu podporu v okresoch v zostupnom poradí.

V praxi to znamená, že okresy zoradíme zostupne podľa relatívnej hodnoty volebnej podpory pre daného kandidáta, pričom za regióny volebnej podpory (RVP) budeme považovať tie okresy, v ktorých získal 50 % hlasov a za jadrá RVP okresy, v ktorých mal kandidát najvyššiu relatívnu podporu a zároveň získal 25 % svojich hlasov.

Využitím tejto metódy je možné nielen identifikovať RVP, ale aj odhaliť mieru priestorovej koncentrácie volebnej podpory jednotlivých kandidátov. Čím menší počet okresov zaradíme do RVP daného kandidáta, tým je jeho voličská základňa priestorovo koncentrovanejšia a naopak, čím väčší počet okresov vytvára RVP, tým je volebná podpora kandidáta priestorovo rozptýlenejšia. Tento vzťah je narušaný značnými disproporciami v počte obyvateľov, a teda aj voličov v jednotlivých okresoch. Aby boli regióny (jednotky analýzy) navzájom porovnateľné, budeme pri ostatných analýzach (zaoberajúcich sa napr. výškou volebnej účasti) pracovať s relatívnymi údajmi.

2. Výsledky prezidentských volieb 2009

Prvé kolo prezidentských volieb 2009 sa uskutočnilo 21. marca. 4 339 331 oprávnených voličov si mohlo vybrať jedného zo siedmich kandidátov. Volebná účasť dosiahla 43,63 % (1 875 629 voličov). Výsledky zachytáva tabuľka č. 1.

Tab. 1. Súhrnné výsledky 1. kola prezidentských volieb 2009

	Kandidát	Počet hlasov	V %
1.	Ivan Gašparovič	876 061	46,70
2.	Iveta Radičová	713 735	38,05
3.	František Mikloško	101 573	5,42
4.	Zuzana Martináková	96 035	5,12
5.	Milan Melník	45 985	2,45
6.	Dagmar Bollová	21 378	1,14
7.	Milan Sidor	20 862	1,11
	Celkom	1 875 629	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, upravil autor

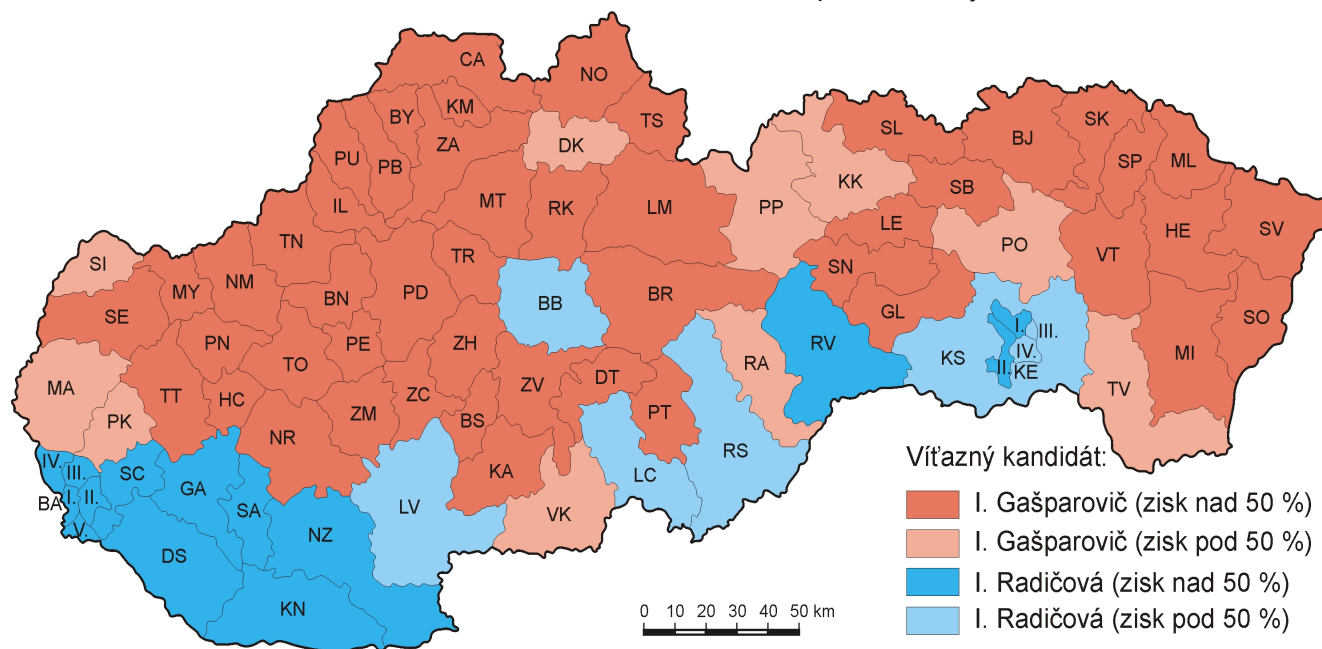
Do druhého kola, ktoré sa konalo 4. apríla 2009 postúpili dvaja najúspešnejší kandidáti I. Gašparovič a I. Radičová. Z 4 339 257 oprávnených voličov sa druhého kola zúčastnilo 1 234 787 voličov (55,53 %). Výsledky ukazuje tabuľka č. 2.

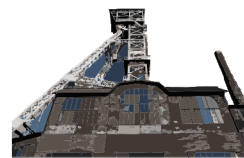
Tab. 2. Súhrnné výsledky 2. kola prezidentských volieb 2009

	Kandidát	Počet hlasov	V %
1.	Ivan Gašparovič	1 234 787	55,53
2.	Iveta Radičová	988 808	44,47
	Celkom	2 242 162	100,00

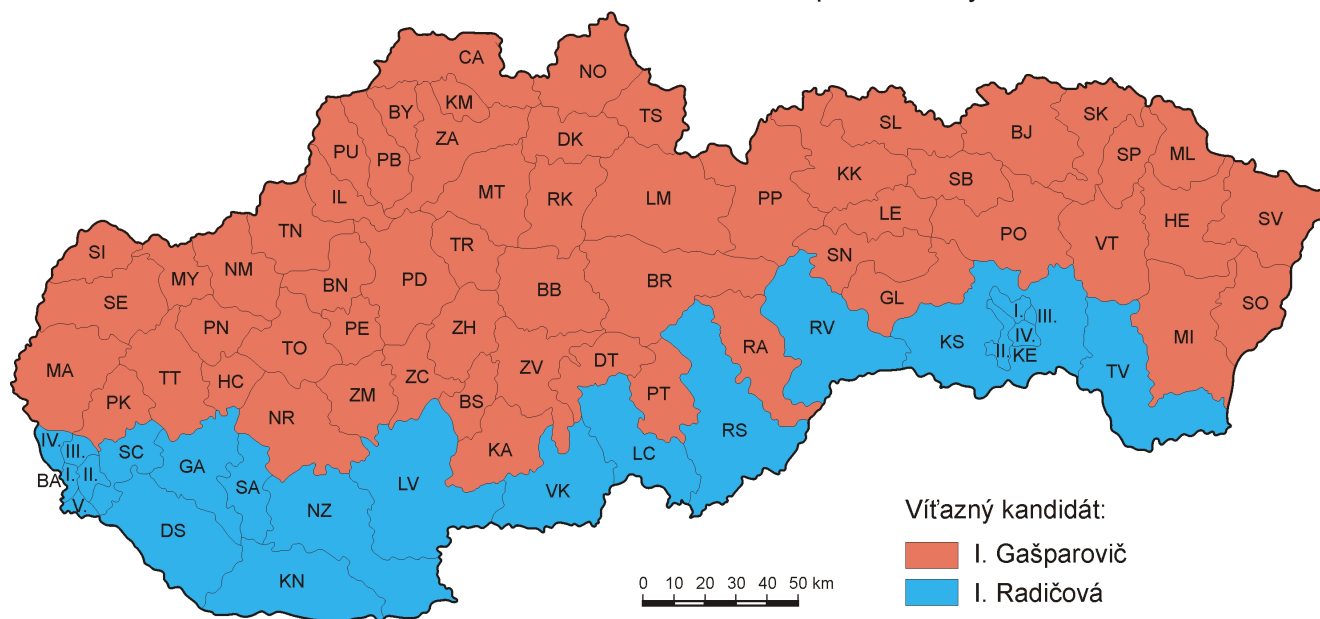
Zdroj: Štatistický úrad SR, upravil autor

Obr. 1 Víťazstvo kandidátov v okresoch Slovenska v 1. kole prezidentských volieb 2009

Obr. 2 Víťazstvo kandidátov v okresoch Slovenska v 2. kole prezidentských volieb 2009

Víťazstvá v jednotlivých okresoch sice naznačujú politické preferencie jednotlivých regiónov, avšak nedokážu uspokojivo zvýrazniť regionálne jadrá volebnej podpory dvoch hlavných kandidátov a už vôbec nezachytávajú regionálne diferencie v podpore ostatných kandidátov. Mapy regiónov volebnej podpory umožňujú zachytiť priestorové rozmiestnenie intenzity volebnej podpory jednotlivých kandidátov bez ohľadu na celkový počet získaných hlasov resp. na umiestnenie daného kandidáta v porovnaní s ostatnými.

Aby sme mohli porovnať u jednotlivých kandidátov mieru priestorovej zhody ich území volebnej podpory s regiónmi volebnej podpory jednotlivých parlamentných strán, spočítali sme okresy, v ktorých sa prekrývajú a vyjadrili tento pomer v percentách v tabuľke č. 3. Pri výpočtoch sme použili RVP identifikované Szóllósom (2006) na základe parlamentných volieb 2006.

Tab. 3 Miera zhody regiónov volebnej podpory prezidentských kandidátov vo voľbách 2009 s regiónmi volebnej podpory parlamentných politických strán v parlamentných voľbách 2006

		Miera zhody regiónov volebnej podpory kandidátov s regiónmi volebnej podpory parlamentných politických strán (v %)					
		Smer-SD	HZDS-ES	SNS	SDKÚ-DS	KDH	SMK
1. kolo	I. Gašparovič	84,2	61,5	61,5	0	41	0
	I. Radičová	0	0	0	47,6	0	19,1
	F. Mikloško	33,3	25	16,7	54,2	70,8	0
	Z. Martináková	54,6	48,5	42,4	24,2	36,4	0
2. kolo	I. Gašparovič	82,1	64,1	64,1	0	43,6	0
	I. Radičová	0	0	0	50	0	20

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR

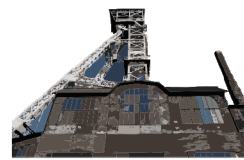
3. Regióny volebnej podpory najúspešnejších prezidentských kandidátov

3. 1. Región volebnej podpory Ivana Gašparoviča

Ivan Gašparovič, ktorý mal podporu strán Smer - Sociálna demokracia (Smer-SD) a Slovenskej národnej strany (SNS) získal v oboch kolách najviac hlasov, čím obhájil svoj mandát. V prvom kole zvíťazil v 58 okresoch, pričom v 10 z nich získal nadpolovičnú

väčšinu hlasov. V druhom kole získal 57 okresov. Oproti 1. kolu vyhral v okrese BB, ale „stratil“ okresy VK a TV. Najvyššiu podporu v 1. kole mal v okrese PT (72,55 %), kde pôsobil faktor rodného mesta a na Kysuciach (KM – 69,58 % a CA - 69,55 %).

Najnižší podiel hlasov získal v okresoch s najvyšším podielom obyvateľstva maďarskej národnosti – DS (6,26 %) a KN (15,51 %). Je zaujímavé, že práve tieto okresy patrili v 2. kole prezidentských volieb 2004 k jadrú

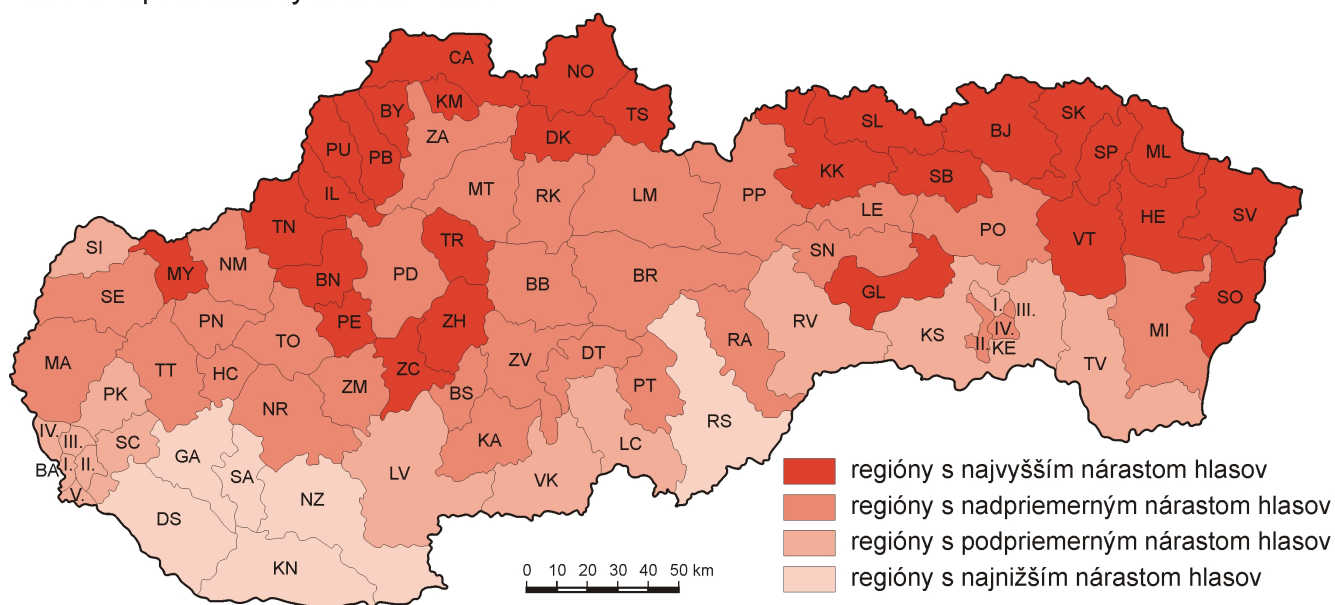
Gašparoviča, ktoré reprezentuje horný a stredný Zemplín, horný Šariš a od nich trochu izolovaný dolný Spiš.

Ak porovnáme priestorové rozloženie volebnej podpory I. Gašparoviča a jednotlivých politických strán, zistíme jednoznačnú preferenciu v regiónoch sympatizujúcich s koalíčnymi stranami. V prípade Smeru-SD, ktorý tohto kandidáta jednoznačne podporoval, je to dokonca najväčšia miera zhody, ktorú sme v tejto analýze zaznamenali (84,6%). V zhruba dvoch tretinách sa

zhoduje aj s RVP strán SNS a HZDS-ĽS, hoci táto strana oficiálne tohto kandidáta nepodporovala ani v jednom kole. Relatívne vysoký je aj prienik s RVP opozičného KDH (oveľa vyšší ako u kandidátky tejto strany I. Radičovej). Naopak, ani jeden okres sa nevyskytol spoločný s regiónmi podpory SDKÚ-DS a SMK.

Ivan Gašparovič získal v druhom kole o 358 726 hlasov viac ako v prvom kole. Mapa č. 5 znázorňuje regionálne diferencie vo výške nárastu hlasov pre tohto kandidáta v druhom kole.

Obr. 5 Regionálna diferenciácia nárastu hlasov pre I. Gašparoviča v 2. kole prezidentských volieb 2009

Zjednodušene by sa dalo konštatovať, že až na malé výnimky sa nárast hlasov pre I. Gašparoviča zväčšoval z juhu na sever. Zaujímavé je zistenie, že okresy s najvyššou mierou volebnej mobilizácie voličov I. Gašparoviča sa zhodujú s okresmi, ktoré patria do jeho regiónu volebnej podpory (výnimkou sú len okresy TN, DK a KK). Naopak, minimálne prírastky hlasov zaznamenal I. Gašparovič v regiónoch na juhu Slovenska (v regióne volebnej podpory jeho protikandidátky).

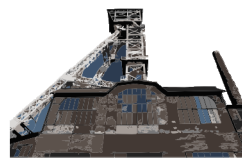
3. 2. Región volebnej podpory Ivety Radičovej

Okresy, v ktorých zvíťazila Iveta Radičová, kandidátka troch opozičných strán (Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana SDKÚ-DS, Kresťansko-demokratické hnutie KDH a Strana maďarskej koalície SMK) vytvárajú takmer spojitý pás regiónov lemujúcich južnú hranicu Slovenska. K tomuto pásu sa pripája výrazná podpora v mestských okresoch Bratislavy a Košíc (a okres BB v 1. kole). Už na prvý pohľad je zrejmá spojitosť s podporou regiónov s vyšším podielom obyvateľom maďarskej národnosti a obyvateľov miest nad 100 000 obyvateľov. Najvyšší

podiel hlasov zaznamenala v 1. kole v okresoch DS (88,54 %) a KN (78,65 %), najnižšiu podporu v okresoch CA (14,85 %), PT (15,55 %) a KM (15,67 %), v 2. kole ostali prvenstvom tým istým okresom, maximum DS (94,98 %) a KN (87,05 %), minimum CA (14,76 %) a PT (15,6 %).

RVP v 1. kole tvorilo 21 okresov (z toho 9 mestských okresov Bratislavy a Košíc), v 2. kole o 1 okres (KS) menej. Jadrom územia volebnej podpory bolo v oboch kolách len 8 okresov, čo predstavuje najväčšiu regionálnu koncentráciu volebnej podpory spomedzi všetkých kandidátov. Pre porovnanie, u I. Gašparoviča tvorilo jadro RVP 21 resp. 23 okresov, u F. Mikloška 11 a u Z. Martinákovej 17 okresov.

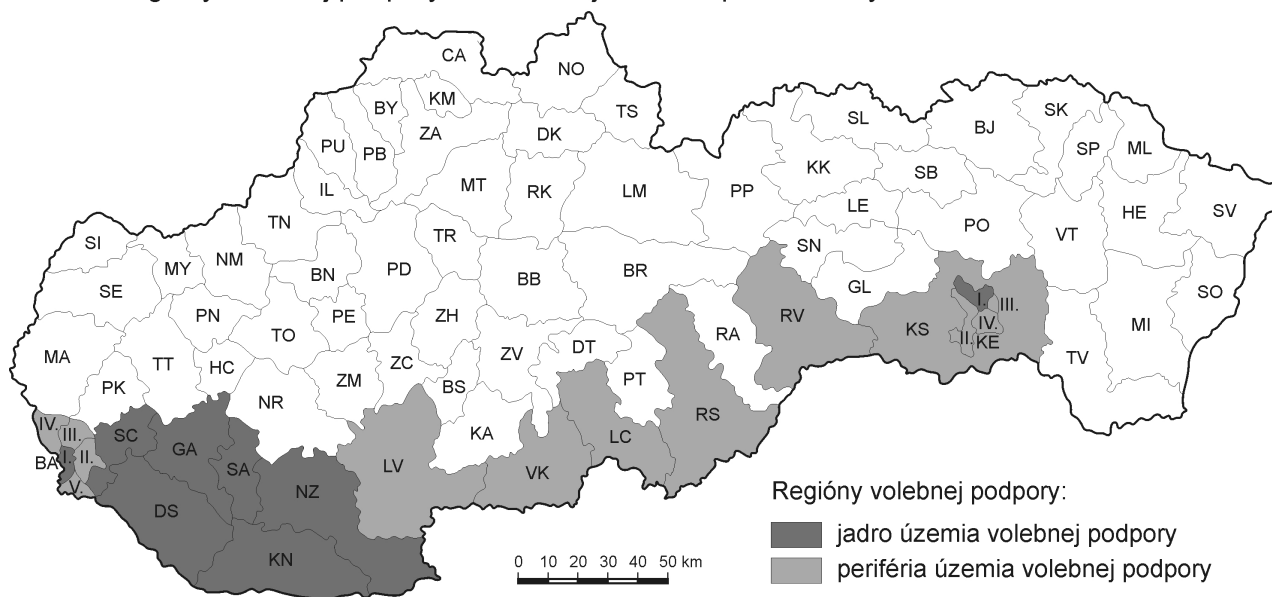
Čo sa týka vzťahu RVP I. Radičovej a RVP jednotlivých strán, sú veľmi zaujímavé nasledujúce zistenia. Jej územie volebnej podpory sa ani v jednom okrese neprekrýva s RVP koalíčných strán, čo veľmi neprekvapuje vzhľadom na politické preferencie voličov týchto strán. Jej RVP sa neprekrýva ani s regiónmi stabilne vysokej podpory KDH (strany, ktorá túto

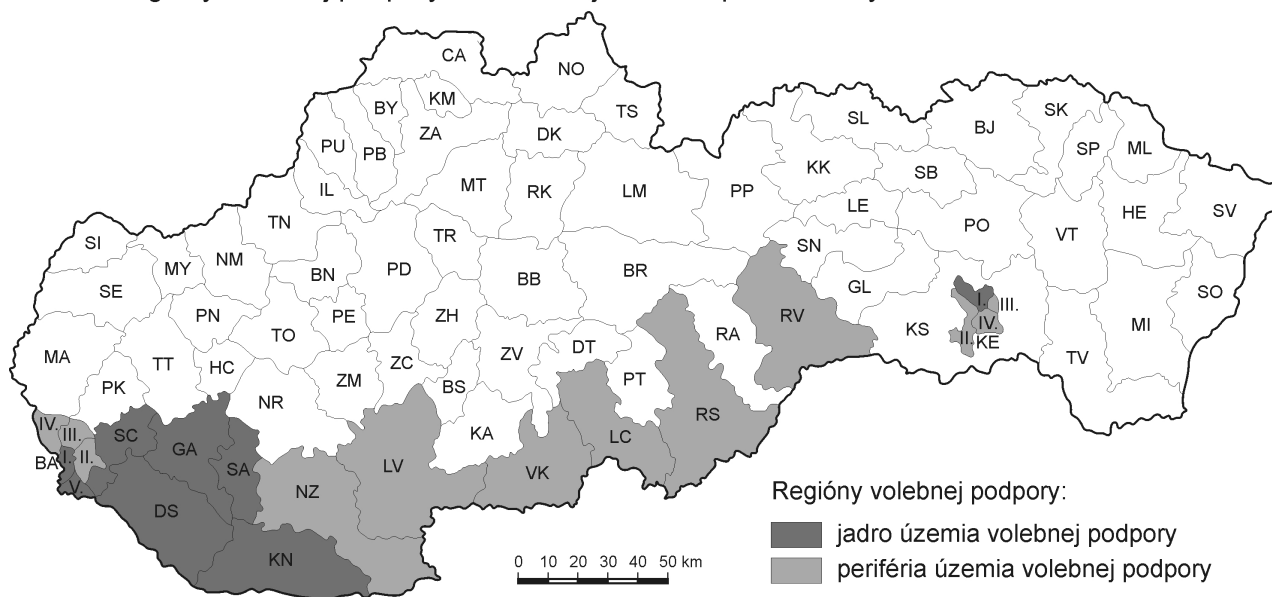
kandidátku oficiálne podporila). V tabuľke č. 3 môžeme vidieť, že RVP KDH sa takmer z troch štvrtín priklonili na stranu F. Mikloška, tradičného predstaviteľa tejto strany, ktorý však už za KDH oficiálne nekandidoval. S RVP SDKÚ-DS (Szóllós 2006) sa územie volebnej podpory I. Radičovej zhoduje na takmer 50% v oboch kolách. Zhodu predstavujú mestské okresy Bratislavy a Košíc a okres SC. Namiesto ďalších relatívne vysoko urbanizovaných regiónov patriacich do RVP SDKÚ-DS

(TT, PN, BB, ZV, PP, PO) a Záhoria (MA, SE, SI) sa do RVP I. Radičovej dostali regióny so silnou preferenciou SMK. RVP SMK je však vzhľadom na asi najvyššiu mieru priestorovej koncentrácie spomedzi všetkých parlamentných strán obmedzený len na 4 okresy (DS, KN, GA a NZ), čo vysvetľuje skutočnosť zachytenú v tabuľke č. 3, že len 4 okresy (19% resp. 20%) predstavujú prienik RVP Radičovej a RVP SMK.

Obr. 6 Regióny volebnej podpory I. Radičovej v 1. kole prezidentských volieb 2009

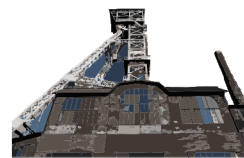

Obr. 7 Regióny volebnej podpory I. Radičovej v 2. kole prezidentských volieb 2009

Dvomi faktormi, ktoré v prípade tejto kandidátky pôsobili pri formovaní RVP boli etnicita (podpora maďarskej menšiny) a miera urbanizácie (podpora obyvateľov najväčších miest Slovenska), pričom so

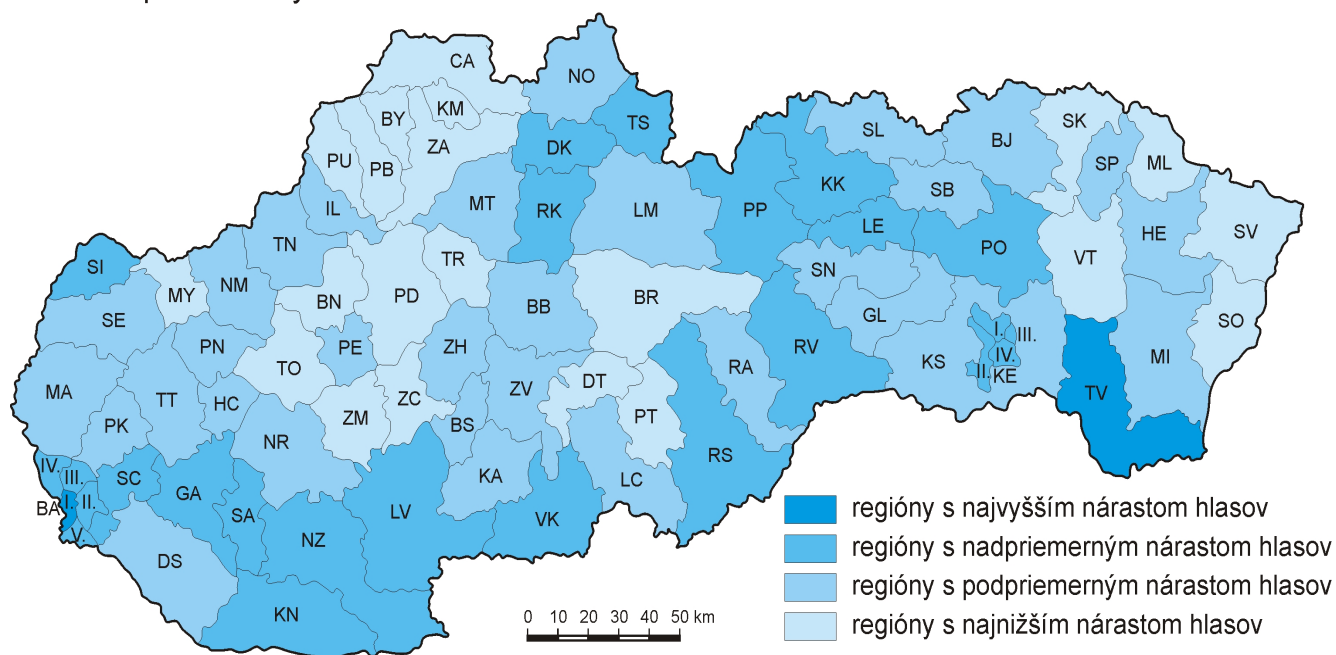
zmenšovaním veľkosti kategórie miest sa vo všeobecnosti podpora oboch hlavných kandidátov vyrovnávala.

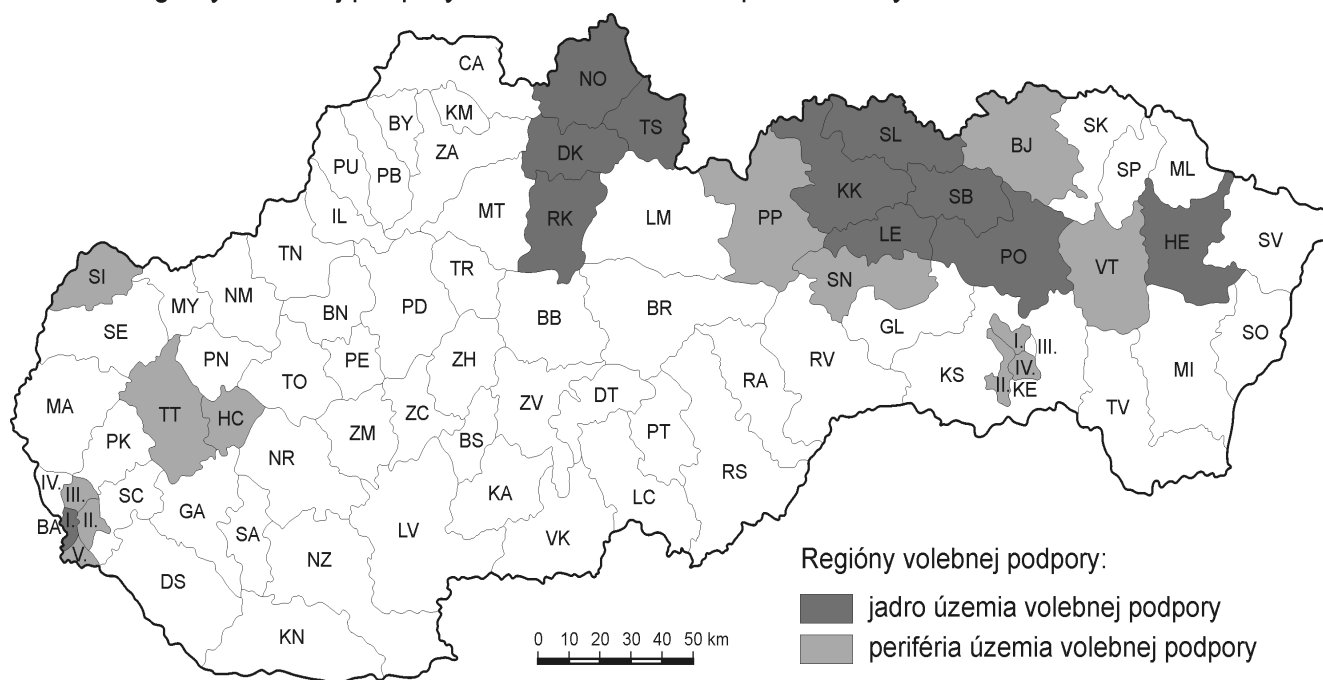
Iveta Radičová si v druhom kole pripísala o 275 073 hlasov viac ako v kole prvom, čo predstavovalo nižší nárast ako u jej protikandidáta. Najvyšší relatívny nárast hlasov zaznamenala v okresoch TV a BA1. V prvom prípade bola zrejmu príčinou nárastu mobilizácia voličov, ktorí v prvom kole nevolili (okres TV mal najnižšiu volenú účasť v 1. kole). Okres BA1 taký

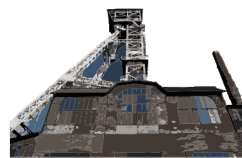
výrazný nárast volebnej účasti nezaznamenal. V tomto prípade išlo skôr o získanie voličov iných kandidátov (predovšetkým F. Mikloška). Podľa mapy č. 8 sa zdá nárast hlasov pre I. Radičovú značne regionálne diferencovaný, a na rozdiel od I. Gašparoviča nie je obmedzený len na okresy patriace do jej regiónu volebnej podpory.

Obr. 8 Regionálna diferenciácia nárastu hlasov pre I. Radičovú v 2. kole prezidentských volieb 2009

Obr. 9 Regióny volebnej podpory F. Mikloška v 1. kole prezidentských volieb 2009

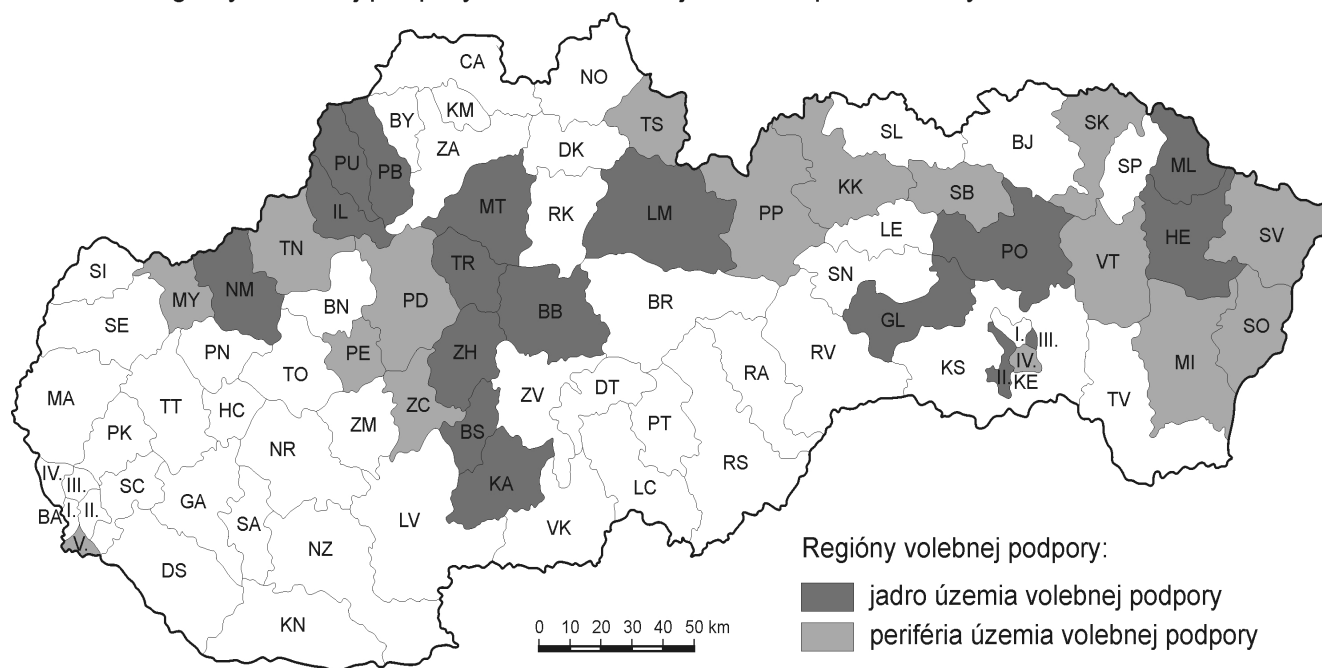

V tejto regionálnej diferenciacii je možné identifikovať pôsobenie niekoľkých faktorov. Prvý z nich je faktor regiónov najväčších miest Slovenska, ktorý pôsobil v prospech tejto kandidátky (nadpriemerný nárast v Bratislave a Košiciach). Druhý faktor pôsobiaci výrazne v prospech I. Radičovej bola zvýšená volebná podpora a zároveň mobilizácia v regiónoch s vysokým podielom obyvateľov maďarskej národnosti. (južné okresy od SC, cez GA, SA až po TV). Ďalším faktorom

bol nárast volebnej podpory I. Radičovej v RVP F. Mikloška (mapa č. 9) na Orave (DK, TS), dolnom Liptove (RK) a na Spiši (KK, LE). V prípade okresov PP a PO pravdepodobne pôsobili prvý a tretí spomínaný faktor súčasne. Faktory minimálneho nárastu podpory sú jasné. Ide o regióny volebnej podpory hlavného protikandidáta a taktiež strán SNS, HZDS-LS, Smer-SD (Szöllös 2000, 2006) a v prípade severovýchodných okresov (SK, ML, SV a SO) aj KSS.

Obr. 10 Regióny volebnej podpory Z. Martinákovej v 1. kole prezidentských volieb 2009

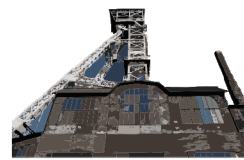
4. Geografické aspekty volebnej účasti a volebnej mobilizácie

Účasť na voľbách je v politológii chápaná ako jedna z foriem politickej participácie. Na Slovensku nastúpil v posledných rokoch trend znižujúcej sa volebnej účasti. Nie je našim cieľom podrobne opisovať príčiny tohto javu či hľadať adekvátnu výšku volebnej účasti vzhľadom na význam nejakého druhu volieb. Taktiež aj otázka, ktorému kandidátovi by pomohla resp. uškodila určitá výška volebnej účasti, patrí skôr do záujmovej sféry politológie. Naším zámerom je poukázať na regionálne diferencie vo výške volebnej účasti. Pokúsime sa načrtnúť, aká bola miera volebnej mobilizácie medzi prvým a druhým kolom týchto volieb v jednotlivých regiónoch.

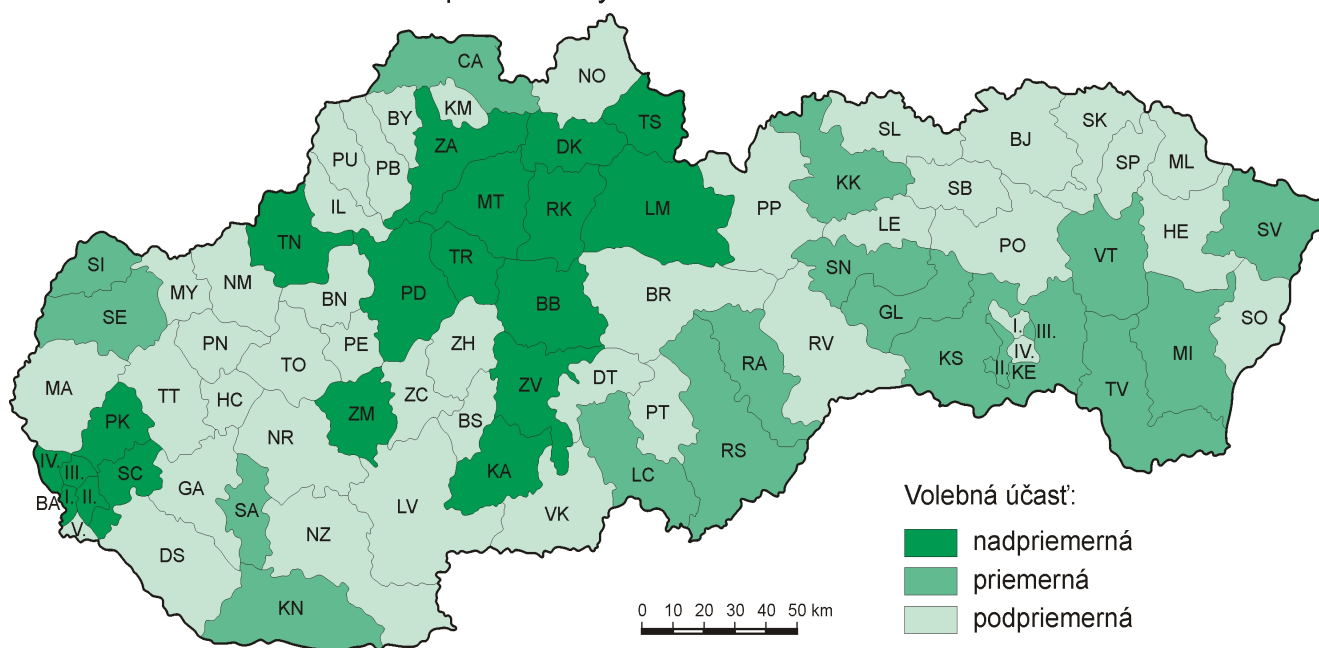
Volebná účasť v prvom kole bola 43,63%. Mierne vyššia účasť bola na vidieku (44,71 %) ako v mestách (42,79 %). Najvyššia účasť bola v okrese BA I (52,37 %),

najnižšia v okrese TV (34,48 %). Rozdelením regiónov podľa výšky volebnej účasti do 3 kategórií sme sa pokúsili načrtnúť priestorové diferencie volebnej participácie v rámci Slovenska (mapy č. 11 a 12).

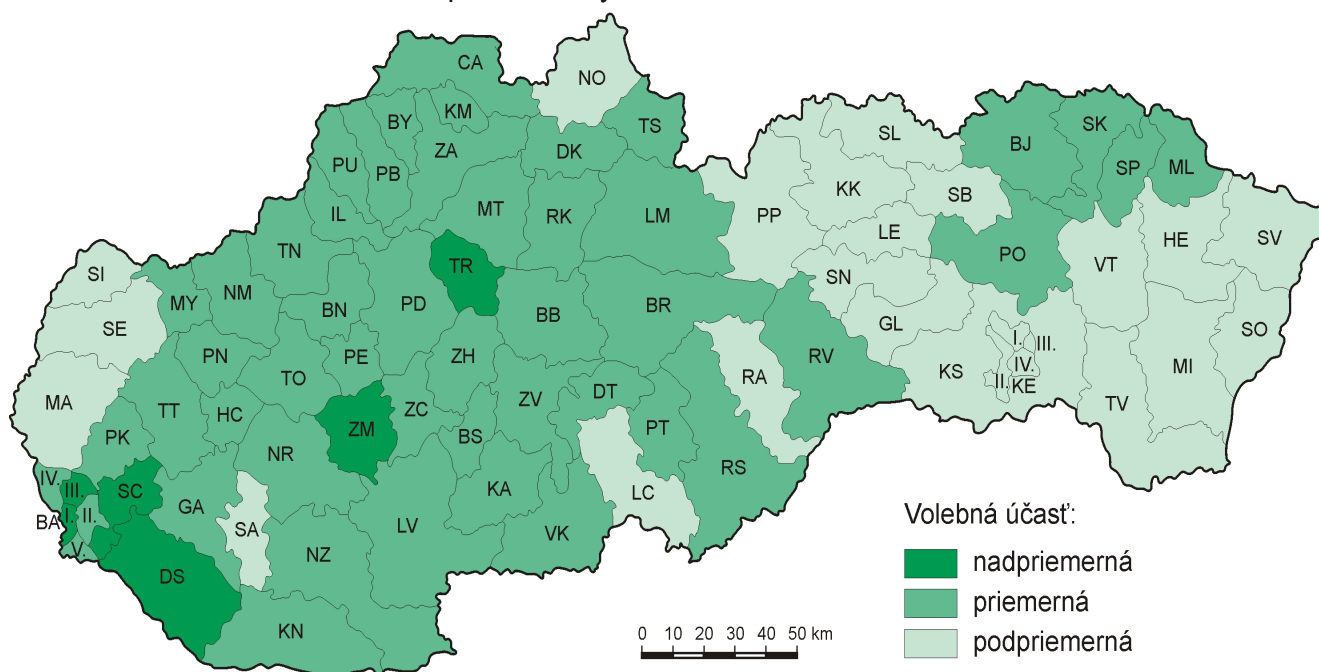
V 1. kole bola najvyššia volebná účasť skoncentrovaná v dvoch regiónoch. Prvým bola Bratislava a s ňou bezprostredne spojené okresy PK a SC. Druhý, oveľa väčší región vyššej volebnej účasti sa vytvoril na strednom Slovensku, pričom zahŕňa relatívne vysoko urbanizované regióny (napr. ZA, MT, BB, ZV, PD, TN) ako aj príľahlé okresy z regiónov Turca (TR), Oravy (DK, TS) a Liptova (RK, LM). Na strane druhej stoja regióny s najnižšou volebnou účasťou, ktoré boli lokalizované predovšetkým na západnom Slovensku (s výnimkou Bratislavy a jej zázemia a okresov ZM a TN) a v severnej časti východného Slovenska. Tieto regióny mali vyšší predpoklad pre zvýšenie volebnej účasti v druhom kole.

Obr. 11 Volebná účast' v 1. kole prezidentských volieb 2009

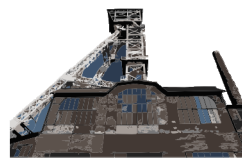

Obr. 12 Volebná účast' v 2. kole prezidentských volieb 2009

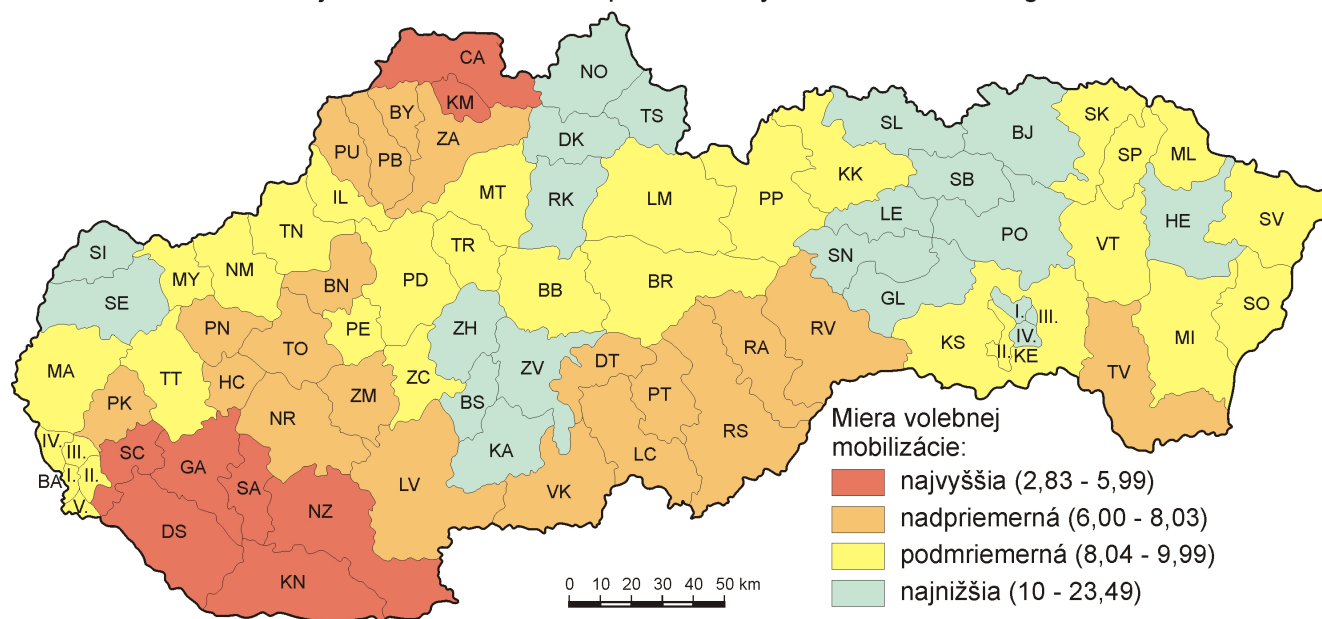

Volebná súťaž v druhom kole dokázala zmobilizovať vyššie percento voličov (51,67 %). Opäť bola mierne vyššia účast' vo vidieckych obciach (53,73 %) v porovnaní s mestami (50,06 %). Maximálna účast' bola v okrese DS (64,71 %), minimálna v okrese KE 3 (41,52 %). Na mape č. 12 môžeme pozorovať značné zmeny

oproti účasti v 1. kole. Regiónmi s vysokou volebnou participáciou ostali okresy TR, ZM, SC a Bratislava. K nim sa pridali okresy DS. Regiónmi s nízkou účast'ou ostali Záhorie, horná Orava (NO), celý Spiš, Košice aj s okolím a prevažná časť Zemplínu.

Obr. 13 Miera volebnej mobilizácie v 2. kole prezidentských volieb 2009 v regiónoch Slovenska

Účasť narástla vo všetkých okresoch, výška nárastu volebnej účasti (volebnej mobilizácie) už bola rôzna. Priemerný nárast volebnej účasti bol 8,04 %. Najvyšší nárast bol v južných okresoch DS (23,49 %) a KN (17,95 %), najnižší v severných okresoch TS (2,83 %), KK (3,93 %) a DK (3,96 %). Na mape č. 13 sú regióny rozdelené do 4 kategórií podľa výšky nárastu volebnej

účasti v druhom kole. Táto mapa je zaujímavá v súvislosti s regiónmi volebnej podpory jednotlivých kandidátov. Pre porovnanie sme vypočítali priemerný nárast volebnej účasti v rámci identifikovaných regiónov volebnej podpory najúspešnejších kandidátov (tabuľka č. 4).

Tab. 4 Priemerný nárast volebnej účasti (v %) v okresoch tvoriacich región volebnej podpory najúspešnejších kandidátov

	I. Gašparovič	I. Radičová	F. Mikloško	Z. Martináková
Región volebnej podpory	7,37	9,71	5,82	6,46
Jadro regiónu volebnej podpory	8,11	13,00	4,99	6,42

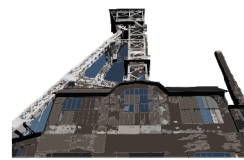
Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR

Najvyššou mierou volebnej mobilizácie sa jednoznačne vyznačoval RVP I. Radičovej (priemerný nárast účasti 9,71 %, v okresoch tvoriacich jadro RVP dokonca až 13 % nárast). Za ňou nasleduje RVP I. Gašparoviča s priemerným nárastom 7,37 % resp. 8,11 % v jadre RVP. Najnižšia miera volebnej mobilizácie bola zaznamenaná v okresoch patriacich do RVP F. Mikloška (len 5,82 % resp. 4,99 % v prípade jadra RVP).

5. Záver

V článku sme identifikovali regióny volebnej podpory najúspešnejších kandidátov v prezidentských voľbách 2009. V prípade oboch hlavných kandidátov sa ukázala relatívne vysoká stabilita v regionálnom rozložení ich volebnej podpory v oboch kolách prezidentských volieb. Na jednej strane je pravdou, že časové obdobie dvoch týždňov je príliš krátke pre nejaké radikálnejšie posuny v rozmiestnení regiónov volebnej podpory. V tomto smere by bola vhodným doplnením toho príspevku štúdia

zachytávajúca v priestorovom kontexte výsledky všetkých troch prezidentských volieb na Slovensku. Vzhľadom na to, že niektorí kandidáti kandidovali vo viacerých voľbách, bolo by možné vnímať mieru stability ich volebnej podpory v jednotlivých regiónoch a analyzovať prípadné zmeny a posuny. Na strane druhej je aj z tejto analýzy možné vidieť výraznú diferenciáciu regiónov Slovenska nielen vo vzťahu k týmto dvom resp. štyrom analyzovaným kandidátom, ale aj vo vzájomných súvislostiach s regionálnou diferenciáciou volebnej podpory relevantných politických strán a hnutí, čím sa vytvára, dopĺňa a postupne vyvíja podoba volebnej mapy Slovenska pozostávajúca z regiónov so špecifickými vzorcami volebného správania a preferencií. Jednoduchou priestorovou analýzou miery volebnej participácie a volebnej mobilizácie sme sa snažili poodhaliť vzťah medzi výškou volebnej mobilizácie v 2. kole a relatívnym nárastom hlasov pre jednotlivých kandidátov vzhľadom na ich regióny volebnej podpory.

Tab. 5 Zoznam skratiek používaných v texte a v mapách pre okresy na Slovensku

BA	Bratislava	SA	Šaľa	ZV	Zvolen
MA	Malacky	TO	Topoľčany	ZC	Žarnovica
PK	Pezinok	ZM	Zlaté Moravce	ZH	Žiar nad Hronom
SC	Senec	BY	Bytča	BJ	Bardejov
DS	Dunajská Streda	CA	Čadca	HE	Humenné
GA	Galanta	DK	Dolný Kubín	KK	Kežmarok
HC	Hlohovec	KM	Kysucké Nové Mesto	LE	Levoča
PN	Piešťany	LM	Liptovský Mikuláš	ML	Medzilaborce
SE	Senica	MT	Martin	PP	Poprad
SI	Skalica	NO	Námestovo	PO	Prešov
TT	Trnava	RK	Ružomberok	SB	Sabinov
BN	Bánovce nad Bebranou	TR	Turčianske Teplice	SV	Snina
IL	Ilava	TS	Tvrdošín	SL	Stará Ľubovňa
MY	Myjava	ZA	Žilina	SP	Stropkov
NM	Nové Mesto nad Váhom	BB	Banská Bystrica	SK	Svidník
PE	Partizánske	BS	Banská Štiavnica	VT	Vranov nad Topľou
PB	Považská Bystrica	BR	Brezno	GL	Gelnica
PD	Prievidza	DT	Detva	KE	Košice
PU	Púchov	KA	Krupina	KS	Košice-okolie
TN	Trenčín	LC	Lučenec	MI	Michalovce
KN	Komárno	PT	Poltár	RV	Rožňava
LV	Levice	RA	Revúca	SO	Sobrance
NR	Nitra	RS	Rimavská Sobota	SN	Spišská Nová Ves
NZ	Nové Zámky	VK	Veľký Krtíš	TV	Trebišov

Použitie zdrojov:

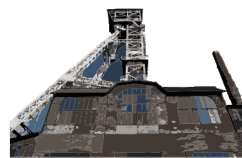
- BARÁTH, J., SZÖLLÖS, J., ČERNÁK, P. (1995): Analýza stability územia volebnej podpory politických strán (na základe výsledkov volieb 1990, 1992 a 1994). Geografický časopis, 47, 4, s. 247-259.
- BEZÁK, A. (1997): Priestorová organizácia spoločnosti a územno-správne členenie štátu. Geografické štúdie, 3, s. 6-13.
- BEZÁK, A. (2000): Funkčné mestské regióny na Slovensku. Geographia Slovaca. SAV, Bratislava, 87 s.
- BLAŽEK, J., KOSTELECKÝ, T. (1991): Geografická analýza výsledku parlamentných volieb v roku 1990. Sborník ČGS, 96, 1, s. 1-14.
- BRUNN, S. D., VLČKOVÁ, V. (1994): Parties, candidates and competitive regions in the 1992 Slovak National Council elections. Geografický časopis, 46, 3, s. 231-240.
- JEHLIČKA, P., SÝKORA, L. (1991): Stabilita regionální podpory tradičních politických stran v českých zemích (1920-1990). Sborník ČGS, 96, s. 81-85.
- KRIVÝ, V., FEGLOVÁ, V., BALKO, D. (1996): Slovensko a jeho regióny. Sociokultúrne

súvislosti volebného správania. Nadácia Média, Bratislava, 414 s.

- MADLEŇÁK, T. (2006): Politicko-geografická analýza volebných preferencií obyvateľov regiónu Oravy. Geografická revue, 2, 2, s. 630-649.
- MADLEŇÁK, T. (2010). Hlavné trendy výskumu v súčasnej volebnej geografii. Geografický časopis, 62, 2, s. 127-145. ISSN 0016-7193
- MARIOT, P. (2000): Regional aspects of results of the 1999 presidential elections in Slovakia. Moravian Geographical Reports, 2, s. 14-24.
- MARIOT, P. (2004): Regionálne aspekty akceptovania nových subjektov na slovenskej politickej scéne. Geografie - Sborník ČGS, 109, 1, s. 1-14.
- PARYSEK, J., ADAMCZAK, Z., GROBELNY, R. (1991): Geografia polskich wyborów prezydenckich 1990 r. Przegląd geograficzny, 63, 3-4, s. 245-270.
- SZÖLLÖS, J. (2000): Stabilita volebnej podpory vybraných politických strán a ich zoskupení na Slovensku v rokoch 1990-1998. Geografický časopis, 52, 3, s. 243-267.
- SZÖLLÖS, J. (2006): Regióny volebnej podpory vybraných politických strán v parlamentných voľbách 1998, 2002 a 2006. Geografická revue, 2, 2, s. 650-669.

XXII SJEZD ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI OSTRAVA 2010

ŚLESZYŃSKI, P. (2007a): Druga tura wyborów prezydenckich 2005: czy można było przewidzieć? Przegląd geograficzny, 79, 1, s. 115-132.

ŚLESZYŃSKI, P. (2007b): Dlaczego Lech Kaczyński wygrał wybory prezydenckie 2005. Studium

z geografii elektoralej. Czasopismo Geograficzne, 78, 1-2, s. 61-82.

VLČKOVÁ, V. (1995): Geografické aspekty výsledkov volieb do SNR a Národnej rady SR (1990-1992-1994). Elita, Bratislava, 76 s.

Adresa autora:

Mgr. Tibor Madleňák
Katedra geografie, geológie a krajinej ekológie
Fakulta prírodných vied Univerzita Mateja Bela
Tajovského 40,
974 01 Banská Bystrica
madlenak@fpv.umb.sk